

Ένα σχολείο για όλα τα παιδιά!

Ενημερωτικό κείμενο
για γονείς και εκπαιδευτικούς

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ ΑΘΗΝΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ «ΤΟ ΣΚΑΣΙΑΡΧΕΙΟ»

AΘHNA, 2022

Στο σημερινό σχολείο η συζήτηση για τη συμπερίληψη είναι περισσότερο επίκαιρη από ποτέ και συνοψίζεται στο πολύ απαιτητικό αίτημα για **ένα σχολείο για όλα τα παιδιά**. Ο πρόσφατος νόμος 4823/2021 ορίζει την συμπεριληπτική/ενταξιακή εκπαίδευση ως την **«εκπαιδευτική προσέγγιση, η οποία συνεκτιμά τις ανάγκες της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού και αποσκοπεί στην άρση των φραγμών στη μάθηση και στη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»**.

Στο πλαίσιο αυτό, το παρακάτω κείμενο στοχεύει να παρουσιάσει κάποια σημαντικά σημεία αναφορικά με τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία στην ισότιμη εκπαίδευση, να ενημερώσει για το θεσμικό πλαίσιο και να ευαισθητοποιήσει για το βασικό νόημα της συμπερίληψης. **Για να υλοποιηθεί, άλλωστε, το αίτημα για ένα συμπεριληπτικό σχολείο χρειάζεται αφενός ένα ανάλογο θεσμικό πλαίσιο, αφετέρου τη συμβολή και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών της σχολικής κοινότητας' γονέων, εκπαιδευτικών και παιδιών.**

Αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο, η ελληνική νομοθεσία, τόσο στον 3699/2008 που ορίζει την **Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση**, όσο και στον πρόσφατο νόμο 4823/2021 που επικαιροποιεί κάποια σημεία, **υποστηρίζει τη συμπερίληψη των μαθητών και μαθητριών με αναπηρίες και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση.**

Άλλωστε, το δικαίωμα ισότιμης συμμετοχής όλων των ατόμων στην εκπαίδευση τεκμηριώνεται σε πλήθος διεθνών κειμένων. Ενδεικτικά, στο Άρθρο 14 (ν. 2817/2000) του **Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ - Δικαίωμα Εκπαίδευσης**, αναφέρεται ότι:

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.

2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ευχέρεια δωρεάν παρακολούθησης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

3. Η ελευθερία ίδρυσης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με σεβασμό των δημοκρατικών αρχών καθώς και το δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση και τη μόρφωση των τέκνων τους σύμφωνα με τις θρησκευτικές, φιλοσοφικές και παιδαγωγικές πεποιθήσεις τους, γίνονται σεβαστά σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν την άσκησή τους.

Και σύμφωνα με το Σύνταγμα μας, όμως (άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2):
«Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες' η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους...

2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων... και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες».

Επιπλέον, το δικαίωμα όλων των παιδιών σε ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση απορρέει και από τη **Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, η οποία στο Άρθρο 23 αναφέρεται συγκεκριμένα στα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρίες και **απαγορεύει κάθε μεροληψία εναντίον τους ή αποκλεισμό τους.**

Μεγάλη σημασία και επίδραση στο ζήτημα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης άσκησε η **Διακήρυξη της Σαλαμάνκα** (1994) από την UNESCO, η οποία καλεί τα κράτη να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης για την υλοποίηση της συμπερίληψης και την **πραγμάτωση ενός «Σχολείου για Όλους»**, **μιλώντας για μια εκπαίδευση που συμπεριλαμβάνει όλα τα παιδιά, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες και τη διαφορετικότητά τους και διασφαλίζοντας τη συμμετοχή τους ισότιμα στη μάθηση αλλά και την πολιτιστική και κοινωνική ζωή του σχολείου.**

Με βάση μάλιστα και την προαναφερθείσα ελληνική νομοθεσία, αυτό σημαίνει ότι χρέος της πολιτείας είναι η λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την **ένταξη των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο**, μεριμνώντας για την άρση των εμποδίων σε αυτή τη διαδικασία. Η φοίτηση στις μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης επιλέγεται όταν δεν μπορεί ένα παιδί να υποστηριχθεί στη γενική εκπαίδευση και να καλυφθούν επαρκώς οι ανάγκες του.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι **προτεραιότητα αποτελεί η φοίτηση κάθε παιδιού στο σχολείο της γειτονιάς/κοινοτήτάς του, υποστηριζόμενο κατάλληλα με βάση τις ανάγκες του.**

Είναι, όμως, έτσι τα πράγματα: **Το δημόσιο σχολείο είναι αυτό που έχει την υποχρέωση και την ευθύνη κάλυψης του δικαιώματος εκπαίδευσης για κάθε παιδί, ακόμα και για αυτά που υπάρχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.**

Τι σημαίνει, όμως, παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες;

Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν αφορούν μόνο παιδιά που πηγαίνουν σε ειδικά σχολεία, με διαγνώσεις διανοητικών ή άλλων στερήσεων. Αφορούν εξίσου παιδιά με μια ή παραπάνω από τις παρακάτω ενδεικτικές διαγνώσεις που με την κατάλληλη στήριξη μπορούν να συμμετέχουν κανονικά στα τυπικά σχολεία:

- Αναπηρίες κινητικές ή αισθητηριακές (π.χ. προβλήματα όρασης και ακοής)
- Αναπτυξιακές δυσκολίες όπως ΔΕΠΥ (Διάσπαση Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα)
- Αυτισμός και διαγνώσεις από το ευρύτερο φάσμα του αυτισμού
- Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσαριθμσία, δυσγραφία κ.λπ.)
- Πολλαπλές αναπηρίες

Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο, δεν είναι κάτι που μπορεί κανείς να αποφύγει ή να γιατρέψει με ένα φάρμακο. Είναι, όμως, απόλυτα εφικτό αυτά τα παιδιά να είναι ισότιμα μέλη της σχολικής και όχι μόνο κοινότητας και να έχουν **χωρίς κανέναν συμβιβασμό** τη δυνατότητα να μεγαλώσουν σε ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον, ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων και να αναπτυχθούν μέσα σε αυτό.

Και πώς μπορούν αυτά τα παιδιά να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση με όρους ισότητας;

Οι τρόποι είναι δύο' είτε με **Παράλληλη Στήριξη** ή μέσω των **Τμημάτων Ένταξης**.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Η/Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης θεωρείται δεύτερος εκπαιδευτικός της τάξης, συνεργάζεται υποχρεωτικά με αυτήν/όν και ως εκ τούτου, δύναται η δυνατότητα εναλλαγής των ρόλων μεταξύ των

εκπαιδευτικών εντός της τάξης, με πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού της τάξης. Αυτό ισχύει τόσο βάσει νόμου όσο και σύμφωνα με το σύνολο της σχετικής βιβλιογραφίας, δυστυχώς όμως συχνά τόσο ο Σύλλογος Διδασκόντων όσο και οι γονείς δεν είναι εξοικειωμένοι με έναν τέτοιο ρόλο.

Η/Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης προσπαθεί -σε συνεργασία με το σύνολο της Σχολικής Κοινότητας- να βγάλει το παιδί από το περιθώριο, ώστε εκείνο να δραστηριοποιείται και να γίνεται ενεργό μέλος της σχολικής κοινότητας. Το βοηθά, επίσης, να αποβάλλει το άγχος και τα αρνητικά συναισθήματα που είναι ικανά να προκαλέσουν δύσκολες καταστάσεις μέσα στο σχολικό περιβάλλον, οι οποίες με τη σειρά τους ενδέχεται να οδηγήσουν τους δασκάλους και τους γονείς σε απόγνωση και το παιδί στον αποκλεισμό και στην απομόνωση.

Ο ρόλος της/του είναι να λειτουργεί ως ενδιάμεσος, ως διευκολυντής χρησιμοποιώντας διαφορετικούς εκπαιδευτικούς τρόπους και εργαλεία, ώστε οι διαφορετικές ανάγκες του παιδιού να μην το αποκλείουν από καμία εκπαιδευτική διαδικασία και κανένα γνωστικό αντικείμενο, αλλά και από τη συμμετοχή του στο σύνολο των σχολικών δραστηριοτήτων.

Το εύρος της στήριξης της/του εκπαιδευτικού Ειδικής Αγωγής μπορεί να ξεκινά από το να οργανώσει αρχικά το παιδί χωροχρονικά, μέχρι να δημιουργήσει τις κατάλληλες εναλλακτικές προσεγγίσεις για να κατανοήσει κάποιο γνωστικό αντικείμενο. **Είναι ο άνθρωπος που θα διαμορφώσει ένα δομημένο μαθησιακό περιβάλλον, προϋπόθεση για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προκειμένου να έχουν ισότιμη πρόσβαση στη γνώση και την εκπαίδευση.**

Και αυτό δεν αφορά μόνο το γνωστικό πεδίο. Η/Ο εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής γνωρίζει πώς να στηρίξει αυτά τα παιδιά, τόσο στο πεδίο της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας, όσο και στη ρουτίνα της σχολικής και κοινωνικής τους ζωής.

Στην περίπτωση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, **είναι απολύτως απαραίτητο να έχει το καθένα τον δικό του εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής. Ιδανικά αυτό το πρόσωπο να είναι σταθερό σε όλη**

τη διάρκεια σχολικής ζωής του σε κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα και σίγουρα από την πρώτη μέρα κάθε σχολικής χρονιάς.

Συνεπώς, **όταν υπάρχουν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες η ύπαρξη εκπαιδευτικού Παράλληλης Στήριξης δεν είναι πολυτέλεια αλλά απόλυτη ανάγκη** τόσο για το ίδιο το παιδί όσο και για το σύνολο της σχολικής κοινότητας. Απόλυτη ανάγκη η/ο εκπαιδευτικός να έχει ρόλο ως δεύτερη/ος εκπαιδευτικός της τάξης, καθώς οφείλει μεν να αναπτύσσει -εντός κι εκτός τάξης- μια διαπροσωπική επικοινωνία πρωτίστως με το παιδί για το οποίο είναι παιδαγωγικά συνυπεύθυνη/ος, αλλά και με όλα τα υπόλοιπα.

Ταυτόχρονα, σε συνεργασία με την/ον εκπαιδευτικό της τάξης και το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό του σχολείου σχεδιάζει και υλοποιεί εξατομικευμένες γνωστικές και κοινωνικές παρεμβάσεις. Άρα ο ρόλος της/του εκπαιδευτικού της Παράλληλης Στήριξης δεν είναι ούτε να κάνει ιδιαίτερο μάθημα στο παιδί που θα κάθεται μόνο του «στα πίσω θρανία», ούτε να βρίσκεται συνεχώς δίπλα του, αλλά ούτε και να το βγάζει συχνά έξω από την τάξη «για να μην ενοχλεί».

Απώτερος στόχος είναι η/ο δεύτερη/ος εκπαιδευτικός να βρίσκεται προοδευτικά όσο το δυνατόν λιγότερο δίπλα στο παιδί -είτε με φυσικό τρόπο είτε ως σκιά- στα μαθήματα και στα διαλείμματα, καθώς **ο θεσμός της Παράλληλης Στήριξης αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και τη μέγιστη δυνατή αυτονομία του παιδιού κι άρα την ομαλή σταδιακή ένταξή του στη σχολική ζωή εν συνόλω.**

Σχετικά με το θεσμικό μέρος:

Η/Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης συμμετέχει ισότιμα με το υπόλοιπο προσωπικό σε όλες τις εκδηλώσεις του σχολείου και έχει τις ίδιες υποχρεώσεις και δικαιώματα που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία.

Η/Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης εργάζεται 24 διδακτικές ώρες την εβδομάδα, όπως δηλαδή το σύνολο των συναδέλφων του. Αυτό σημαίνει ότι ανάλογα με το ωρολόγιο πρόγραμμά της/ου, δεν είναι

υποχρεωμένη/ος να βρίσκεται στην έναρξη και στη λήξη του σχολικού ωραρίου για να «παραλαμβάνει/παραδίδει» το παιδί. Βρίσκεται, όμως, προφανώς μαζί του στις σχολικές εκδρομές του σχολείου.

Η κατανομή των εκπαιδευτικών στα παιδιά, για τα οποία έχει εγκριθεί η Παράλληλη Στήριξη, αποφασίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων. Αντίστοιχα, αν ο αριθμός των εκπαιδευτικών της Παράλληλης δεν επαρκεί/αντιστοιχεί σε αυτόν των παιδιών τότε η «ποσόστωση ωρών» -δηλαδή ποιο παιδί δεν θα έχει (πλήρη) παράλληλη- αποφασίζεται συλλογικά και πάλι από τον Σύλλογο Διδασκόντων.

Οι αιτήσεις των γονέων για την παράλληλη στήριξη γίνονται στο τέλος ή την αρχή της σχολικής χρονιάς, κατόπιν εισήγησης από την Αξιολογική Έκθεση του οικείου ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό οι αιτήσεις στο ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ να γίνονται εγκαίρως.

Εφημερία εκπαιδευτικών Παράλληλης Στήριξης:

Η/Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης δεν έχει ρόλο φύλαξης. Είναι ο άνθρωπος που θα στηρίξει το παιδί ώστε να αποκτήσει σταδιακά αυτονομία σε όλα τα επίπεδα. **Την ευθύνη των μαθητών που έχουν παράλληλη στήριξη σε κάθε εκδήλωση και στα διαλείμματα έχει σε κάθε περίπτωση όπως και για όλους τους μαθητές το σχολείο.**

«Σε ό, τι αφορά τους εκπαιδευτικούς που προσλαμβάνονται για την παράλληλη στήριξη μαθητών, τα καθήκοντά τους ορίζονται κυρίως από την Υ.Α. με ΦΕΚ 449/3-4-2007 όπου αναφέρεται ότι «Υλοποιούν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα και έξω από την τάξη και είναι συνολικά υπεύθυνοι για όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής (διαλείμματα, επισκέψεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) στις οποίες συμμετέχει ο μαθητής». Είναι σαφές ότι δεν προκύπτει η ανάθεση εφημερίας σε αυτούς, κάτι που, αν συμβεί, παρακωλύει την άσκηση των καθηκόντων τους».

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Τα Τμήματα Ένταξης αποτελούν μια δομή της Ειδικής Αγωγής μέσα στα γενικά σχολεία, τα οποία στελεχώνονται από δασκάλες/ους Ειδικής Αγωγής με στόχο την εκπαιδευτική παρέμβαση με εξατομικευμένα προγράμματα στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Στο εκάστοτε Τμήμα Ένταξης μπορούν να συμμετέχουν οι μαθητές/τριες: **A)** που έχουν γνωμάτευση από διαγνωστική υπηρεσία (π.χ. ΚΕ.ΔΑ. ΣΥ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα). **B)** που δεν έχουν γνωμάτευση, αλλά έχει παρατηρηθεί από την/τον εκπαιδευτικό της τάξης ότι παρουσιάζουν ειδικές δυσκολίες. Σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται η αξιολόγηση του παιδιού από την/τον εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και η σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου.

Οι μαθητές/τριες που έχουν επιλεγεί για να συμμετέχουν στο Τμήμα Ένταξης οργανώνονται σε ομάδες, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή στην κάθε ομάδα **δεν έχει απαραίτητως σχέση με την τάξη φοίτησης του παιδιού** (π.χ. μπορεί σε μια ομάδα να δουλεύουν μαζί ένας/μια μαθητής/τρια της Β' τάξης, δύο μαθητές/τριες της Γ' τάξης και ένας/μία της Ε' τάξης που έχουν κοινές δυσκολίες).

Έπειτα καθορίζονται από την/τον εκπαιδευτικό του Τμήματος Ένταξης, σε συνεργασία με την/τον δάσκαλα/ο της τάξης και τους γονείς, οι ώρες φοίτησης τους στο τμήμα, έτσι ώστε να μην χάνονται ώρες κατά τις οποίες το παιδί παρακολουθεί και αποδίδει μέσα στην γενική τάξη. **Ιδανικά, οι μαθητές/τριες δεν θα έπρεπε να λείπουν από τα μαθήματα που αγαπούν και ενισχύουν την αυτοεικόνα τους κάτι που επιτυγχάνεται όταν υπάρχει ο σωστός αριθμός εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής που αντιστοιχεί στον πληθυσμό που τους χρειάζεται.**

Οι διευθυντές των σχολείων στα οποία λειτουργούν Τμήματα Ένταξης μεριμνούν για την απρόσκοπτη λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης, δεν απασχολούν τους εκπαιδευτικούς αυτών σε άλλες δραστηριότητες. Η/Ο ειδικός εκπαιδευτικός στο Τμήμα Ένταξης καλείται:

- **Να κάνει παρέμβαση στις επιμέρους δυσκολίες των μαθητών**

(π.χ. δυσκολίες στην γραφή, αργός ρυθμός ανάγνωσης, δυσκολίες στην γραμματική, στην παραγωγή γραπτού λόγου, δυσκολίες στα μαθηματικά κ.α.).

- Να διδάξει γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές διαχείρισης της γνώσης και να διδάξει ένα δομημένο τρόπο μελέτης στο σχολείο και στο σπίτι.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Με βάση τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις, όλα τα παιδιά και με έμφαση οι μαθητές/τριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να υποστηριχθούν πολύπλευρα από τους ανάλογους υποστηρικτικούς θεσμούς της σχολικής κοινότητας. Αφενός, από το ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ. στο οποίο υπάγεται το σχολείο που φοιτά ο μαθητής/τρια και αφετέρου από την ΕΔΥ (Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης) που υπάρχει πια σε σημαντικό αριθμό σχολείων και περιλαμβάνει κοινωνικό λειτουργό και ψυχολόγο.

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τι σημαίνει Συμπερίληψη και πώς αυτό είναι εφικτό, εφόσον υπάρχει η Παράλληλη Στήριξη και οι ανάγκες Ειδικής Αγωγής;

Συμπερίληψη σημαίνει **ίσες ευκαιρίες, σεβασμός στα δικαιώματα, μοίρασμα, κατανόηση, υποχώρηση, υπομονή, ενσωμάτωση, συμμετοχή, δικαίωμα και ισοτιμία πρόσβασης στην εκπαίδευση με τους όρους που κάθε παιδί μπορεί.**

Το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό είναι ο καταλύτης ως προς την κοινωνική προσαρμογή και αλληλεπίδραση του παιδιού, την απρόσκοπτη πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία και τελικά την ένταξη του στο σχολείο.

Η μη παρουσία δασκάλων Ειδικής Αγωγής επηρεάζει αρνητικά όλο το σχολικό περιβάλλον. Εκτός από τη δυσκολία που θα αντιμετωπίσει το παιδί με τις ειδικές μαθησιακές ανάγκες, η απουσία αυτής της εκπαιδευτικής ειδίκευσης επιφέρει μεγάλη επιβάρυνση στο σύνολο της τάξης καθώς παρουσιάζονται:

- **Δυσκολίες στην καθημερινότητα της τάξης**
- **Δυσκολίες στο εκπαιδευτικό έργο του/της δασκάλου/ας της τάξης προς το σύνολο των παιδιών**
- **Δυσκολίες εντός της τάξης, λόγω μη στήριξης του παιδιού που έχει ανάγκη**
- **Δυσκολία ελέγχου φαινομένων αποκλεισμού και εντάσεων μεταξύ των παιδιών**

Πώς μπορούν λοιπόν οι μαθητές/τριες με αναπηρίες και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να ενταχθούν και να συμμετέχουν ισότιμα στη σχολική κοινότητα με οφέλη τόσο για τους ίδιους/ες αλλά και για όλα τα παιδιά (οφέλη σε γνωστικό, κοινωνικό επίπεδο, ανάπτυξη ενσυναίσθησης, συμπερίληψη);

Το όφελος της συνύπαρξης νευροτυπικών παιδιών και παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι αμφίδρομο και μεγάλο:

- **Αποδοχή του διαφορετικού, εξάλειψη φαινομένων ρατσισμού και εκφοβισμού στην πράξη**
- **Επαφή με διαφορετικούς τρόπους σκέψης και αντιμετώπισης των πραγμάτων**

- **Αποδοχή της διαφορετικότητας**
- **Συμπεριληπτικό περιβάλλον**
- **Καλλιέργεια κοινωνικών ποιοτήτων που μακροπρόθεσμα αποτελούν εφόδια για μια ζωή**
- **Κοινωνική συνύπαρξη**

Με λίγα λόγια, **όταν το σχολικό περιβάλλον περιβάλλει όλα τα παιδιά με αγάπη και κατανόηση για τις ιδιαίτερες ανάγκες και τους προσφέρει όλα τα εργαλεία που χρειάζονται, τότε αυτά αναπόφευκτα ανθίζουν.** Μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν το ένα το άλλο με ενσυναίσθηση, κατανοούν τον διαφορετικό τρόπο σκέψης του καθενός και τον αποδέχονται ως αναπόσπαστο κομμάτι της σχολικής ζωής τους, καλλιεργούν την μοναδική δεξιότητα της αλληλοβοήθειας και της αλληλεγγύης.

Φανταστείτε πόσο διαφορετικός θα ήταν ο κόσμος μας αν όλα αυτά τα εφόδια που αποκομίζουν τα παιδιά από την συνύπαρξη μεταξύ τους, τα ακολουθούσαν και στην ενήλικη ζωή τους!

Τι είναι σημαντικό να γίνει:

- **Διατήρηση και ενίσχυση των θεσμών της Ειδικής Αγωγής** εντός των σχολείων κάθε βαθμίδας χωρίς καμία έκπτωση
- **Κάλυψη των θέσεων παιδαγωγών Ειδικής Αγωγής** από την πρώτη μέρα κάθε σχολικής χρονιάς για όλα τα παιδιά που το έχουν ανάγκη και το δικαιούνται, ανά εκπαιδευτική βαθμίδα.
- **Άμεση αναπλήρωση των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής,** όταν δημιουργείται η ανάγκη
- **Μείωση πληθυσμού των τάξεων,** ειδικά στα τμήματα που έχουν Παράλληλες Στήριξεις
- **Τήρηση του κανόνα της σχέσης ένας προς έναν** και διατήρηση της

σχέσης αυτής με κάθε παιδί για πολλά χρόνια - όχι συνεχής εναλλαγή ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού

- **Δωρεάν πρόσβαση στην Ειδική Αγωγή**, καθώς η απαξίωση της έχει οδηγήσει πολλές οικογένειες στην αναζήτηση ιδιωτών παιδαγωγών με παρουσία στην τάξη του δημόσιου σχολείου
- **Κατάρτιση όλων των παιδαγωγών** για την καλύτερη δυνατή συνύπαρξη και συνεργασία με τις/τους δασκάλες/ους Ειδικής Αγωγής
- **Ίδρυση περισσότερων Τμημάτων Ένταξης** και περισσότερων ΣΔΕΥ και ΕΔΥ για την διεπιστημονική στελέχωση κάθε σχολικής μονάδας.

Προκειμένου για την καλύτερη δυνατή στήριξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αλλά και της καλύτερης λειτουργίας της τάξης συνολικά: **Όχι στον κοινωνικό στιγματισμό. Να βοηθήσουμε όλα τα παιδιά και τις οικογένειες τους να έχουν ισότιμη παρουσία και συμμετοχή στο δημόσιο σχολείο.** Το θέμα αφορά το σύνολο κάθε σχολικής κοινότητας. **Μας αφορά όλες και όλους!**

Πρωτοβουλία Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων
Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων Αθήνας
σε συνεργασία με την Παιδαγωγική Ομάδα «Το Σκασιαρχείο»
skasiarxeio.wordpress.com

Παιδαγωγική Ομάδα
«Το Σκασιαρχείο»

skasiarxeio.wordpress.com